

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ

DECRET

101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil.

D'acord amb l'article 131.2.b) de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, la Generalitat té competència exclusiva en la determinació dels continguts educatius del primer cicle de l'educació infantil.

L'article 56.6 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, disposa que el Govern ha de determinar el currículum que, per al primer cicle de l'educació infantil, s'ha de centrar en els continguts educatius relacionats amb el desenvolupament del moviment, del control corporal, les primeres manifestacions de la comunicació i el llenguatge, les pautes elementals de convivència i relació social i la descoberta de l'entorn proper dels infants.

L'article 6.1 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que la llengua pròpia de Catalunya és el català, que és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament. En el mateix sentit, l'article 9.1 de la Llei 12/2009, d'educació, estableix el règim lingüístic que ha de regir el sistema educatiu.

En l'estructura del sistema educatiu es defineix l'educació infantil com una etapa educativa única, organitzada en dos cicles, amb identitat pròpia, que ha de contribuir al desenvolupament emocional i afectiu, físic i motor, social i cognitiu dels infants en col·laboració amb les seves famílies, proporcionant-los un clima i un entorn de confiança.

L'ordenació d'aquests ensenyaments es basa en la llarga experiència educativa que té Catalunya en l'educació dels infants de zero a tres anys i en el seu nivell de qualitat i renovació pedagògica en el desenvolupament de l'acció educativa.

S'estableixen els objectius i els continguts a desenvolupar en cada àrea, els quals, juntament amb les previsions del Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil, complementen l'ordenament de l'etapa de l'educació infantil. Els aprenentatges que fan els infants s'han de plantejar sempre des d'una perspectiva de globalitat per tal que es puguin assolir les capacitats que es preveuen amb voluntat de continuïtat en els dos cicles de l'etapa.

L'educació dels infants i els primers aprenentatges es fan a la família però en el moment en què l'infant entra en el món escolar aquesta responsabilitat educativa es comparteix. El centre és un espai privilegiat que permet l'adquisició de coneixements, de vivències emocionals i socials. És, després de la família, el primer espai social de cohesió, integració i participació. El centre ha d'oferir als infants ple suport i un acompanyament coherent i eficaç en el seu desenvolupament personal i social.

El centre educatiu ha d'acollir els infants i acceptar-los íntegrament amb estima, conèixer-los i comprendre'ls des del respecte i l'afectivitat, i assegurar les relacions de confiança amb les persones adultes i amb la resta dels infants propers.

L'equip educatiu és el responsable d'organitzar l'espai, el temps i les activitats i d'aplicar les estratègies pertinents a fi d'aconseguir el màxim desenvolupament de les potencialitats dels infants, d'acord amb unes finalitats educatives fixades, respectant els drets, els interessos i les aportacions dels infants, amb la col·laboració i participació de les famílies.

L'acció educativa s'ha d'emmarcar en els criteris per a l'organització pedagògica dels centres de l'article 78 del capítol II del títol VI de la Llei d'educació, i ha de tenir en compte els diferents ritmes de desenvolupament dels infants, adequar l'ensenyament a les diverses característiques personals i socials que condicionen

els aprenentatges, seleccionar i organitzar de manera adequada els continguts que els nens i nenes aprenguin, potenciar que l'activitat de classe discorri en les millors condicions possibles perquè cada infant i el grup en conjunt s'esforci per actuar amb autonomia, així com establir els mitjans necessaris perquè cada infant se senti atès, orientat i valorat, sense veure's condicionat per estereotips culturals i de gènere, quan ho necessiti i sense cap tipus de discriminació.

Aquest Decret s'ha tramitat d'acord amb la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya; la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, i el dictamen del Consell Escolar de Catalunya.

D'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora;

En virtut d'això, a proposta del conseller d'Educació i amb la deliberació prèvia del Govern,

DECRETO:

Article 1

Principis generals

1. L'educació infantil és l'etapa educativa i voluntària que s'imparteix als infants de zero a sis anys i que s'organitza en dos cicles. El primer, primera infància, comprèn entre els zero i els tres anys, i el segon, primer ensenyament, comprèn entre els tres i els sis anys.

2. El primer cicle de l'educació infantil s'organitza d'acord amb els principis d'educació inclusiva i coeducadora. S'ha de posar una atenció especial a la diversitat dels infants, a la detecció precoç de les necessitats educatives específiques, a la intervenció en les dificultats de desenvolupament, tan bon punt es detectin, i a la cooperació estreta entre els centres i les famílies.

3. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge. Les activitats internes i externes de la comunitat educativa, tant les orals com les escrites i les comunicacions amb les famílies, han de ser normalment en català.

Els nens i les nenes tenen el dret a rebre l'ensenyament en català i a no ser separats en centres ni en grups classe diferents per raó de la seva llengua habitual. En tot cas es respectaran els drets lingüístics individuals de l'alumne o alumna, d'acord amb la legislació vigent.

Totes les referències que fa aquest Decret al català com a llengua pròpia de l'ensenyament a Catalunya s'estenen a l'occità per als centres educatius d'Aran.

4. L'acció educativa ha de procurar la integració de les diverses experiències dels infants, promoure el seu desenvolupament integral i l'adaptació al seu ritme evolutiu.

5. Sempre que sigui possible s'ha d'establir una coordinació amb el segon cicle de l'educació infantil, per tal d'assegurar la transició adequada de l'alumnat i facilitar la continuïtat del seu procés educatiu.

Article 2

Finalitat

La finalitat de l'educació infantil és contribuir al desenvolupament emocional i afectiu, físic i motor, social i cognitiu dels infants, proporcionant-los un clima i entorn de confiança on se sentin acollits i amb expectatives d'aprenentatge. L'acció educativa ha de permetre el desenvolupament afectiu, el creixement personal dels infants, la formació d'una imatge positiva i equilibrada d'ells mateixos, el descobriment de l'entorn, de les possibilitats del seu propi cos, del moviment i dels hàbits de control corporal, perquè actuïn cada vegada d'una manera més autònoma; la possibilitat

d'experimentar, de relacionar-se i de comunicar-se amb les altres persones, infants i persones adultes, per mitjà dels diferents llenguatges, establint vincles i relacions amb les corresponents pautes elementals de convivència, de relació i de respecte al principi de no-discriminació.

Article 3

Relació entre centres i família

1. Els pares, mares o persones tutores i els centres han de cooperar estretament en l'educació dels infants, per tal de garantir la coherència educativa entre la família i el centre, que són el primer referent afectiu dels infants i tenen la responsabilitat primera en llur educació.

2. El centre ha d'establir els mecanismes de participació i col·laboració necessaris que permetin compartir amb les famílies els criteris d'intervenció i responsabilitat educativa, per afavorir la participació en el procés educatiu dels seus fills i filles, i formular una carta de compromís educatiu amb les famílies.

3. Per facilitar informació a les famílies sobre el seguiment i l'evolució educativa de l'alumnat, cada centre ha d'establir, a començament de curs, el calendari de reunions i entrevistes. S'han de garantir, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'escolaritat, una altra al llarg de cada curs i una reunió col·lectiva a l'inici de cadascun dels cursos del cicle, així com aquells mecanismes de relació periòdica que permetin informar sobre les activitats, les rutines i els hàbits quotidians dels infants tant al centre com a casa.

4. Les famílies han de contribuir a l'educació dels seus fills i filles assistint a les convocatòries de reunions o entrevistes que faci el centre. Igualment s'han de fer responsables del seguiment de les orientacions educatives del centre en aspectes com hàbits d'higiene i salut, assistència al centre i compliment dels horaris, i de conèixer les normes de funcionament del centre i col·laborar en la seva aplicació.

Article 4

Elements del currículum

En el currículum definit a l'annex 1, a partir de les capacitats de l'etapa s'estableixen els objectius del cicle i els continguts educatius que s'han de desenvolupar en cadascuna de les àrees.

Article 5

Capacitats

1. S'ha d'afavorir el desenvolupament de les capacitats que han de permetre als infants créixer integralment com a persones iguals en el món actual, amb uns aprenentatges continuats i progressius, que han de seguir en el segon cicle de l'educació infantil.

2. El desenvolupament d'aquestes capacitats és el resultat del que s'aprèn. Així doncs, al llarg de l'etapa de l'educació infantil els infants han d'anar desenvolupant les capacitats següents:

Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats.

Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva de si mateixos i de les altres persones.

Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia.

Pensar, crear, elaborar explicacions i iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques.

Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà de diversos llenguatges.

Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.

Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificar-ne els perills i aprendre a actuar-hi en conseqüència.

Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb les altres persones i iniciant-se en la resolució pacífica de conflictes.

Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que els portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

3. Els objectius de cicle precisen les capacitats que els infants han d'haver desenvolupat en acabar el primer cicle de l'educació infantil, en relació amb els continguts de les àrees.

Article 6

Àrees

1. Les àrees d'experiència i desenvolupament són:

Descoberta d'un mateix i dels altres.

Descoberta de l'entorn.

Comunicació i llenguatges.

2. Les àrees s'interrelacionen per crear uns espais d'aprenentatge globalitzats on es contribueixi al desenvolupament integral dels infants, acostant-los a la interpretació del món, donant significat i facilitant-ne la participació activa.

3. Les activitats i els projectes de treball s'han de tractar de manera globalitzada i amb interès i significat per als infants.

Article 7

Organització i horari

1. El Departament d'Educació ha d'afavorir l'autonomia pedagògica i organitzativa dels centres.

2. Els centres han d'organitzar la distribució horària en funció de les activitats quotidianes lligades a la satisfacció de les necessitats bàsiques dels infants, el nombre d'alumnes, d'espais i de recursos, i atenent la seva planificació curricular. Es considera educatiu tot el temps que l'infant romangui en el centre.

3. L'organització del temps, els espais i els materials ha de facilitar l'acció autònoma dels infants i la possibilitat d'explorar i descobrir.

4. Els diferents models organitzatius i de funcionament recollits en el projecte educatiu han de facilitar la protecció dels drets dels infants i la conciliació de la vida laboral amb la responsabilitat primordial de les famílies en la criança i educació dels seus fills i filles.

Article 8

Seguiment del desenvolupament de l'infant

1. El seguiment del desenvolupament de l'infant, basat en l'observació constant i sistemàtica, ha de possibilitar el coneixement de les condicions inicials individuals de cada infant, dels progressos que ha efectuat en el seu desenvolupament i del grau d'assoliment dels objectius educatius establerts. També ha de permetre conèixer i analitzar la pertinència dels recursos emprats per tal de facilitar el procés d'ensenyament i d'aprenentatge.

2. L'equip educatiu de cicle decideix sobre els aspectes de l'observació i la documentació pedagògica que s'han d'incloure en la programació. Així mateix, elabora els diferents instruments de registre per a les observacions dels progressos de l'alumnat i la comunicació amb les famílies.

3. L'observació i la documentació pedagògica són les eines fonamentals per al seguiment del desenvolupament de l'infant. L'observació permet disposar d'informació sobre els comportaments i les actuacions dels infants mitjançant instruments diferents i la documentació permet fer visibles els processos dels infants, la relació que mantenen amb les altres persones i la seva activitat.

4. A l'inici del cicle, el centre educatiu ha d'obrir un arxiu personal per a cada infant amb el nom i cognoms i les dades del centre, del qual formen part els do-

cuments oficials d'avaluació, la fitxa de dades bàsiques, el resum d'escolarització i l'informe global individualitzat de final de cicle elaborat pels centres, que ha de reflectir el procés educatiu seguit per l'infant. Aquest document s'ha de trametre als mestres tutors o tutores de l'infant del cicle següent, així com aquells altres instruments d'observació i documentació pedagògica establerts per l'equip educatiu de cicle.

La fitxa de dades bàsiques i el resum d'escolarització s'han d'ajustar en el seu contingut als models que estableix la normativa vigent per al segon cicle de l'educació infantil, i que figuren a l'annex 2 d'aquest Decret.

5. Pel que fa a l'obtenció de les dades personals de l'alumnat i la seva cessió, cal ajustar-se al que disposa la legislació vigent en matèria de protecció de dades.

6. La Inspecció d'Educació ha de supervisar el procediment de seguiment del desenvolupament de l'infant de cada centre, vetllar per la seva adequada integració en el procés educatiu de l'infant i la seva correcció formal, així com les mesures adoptades d'atenció a la diversitat, i proposar les mesures que contribueixin a millorar-lo.

Article 9

Projecte educatiu

Cada centre educatiu, d'acord amb la seva autonomia pedagògica i organitzativa i en aplicació del capítol I del títol VII de la Llei 12/2009, d'educació, ha d'elaborar un projecte educatiu en el qual s'han de concretar els principis pedagògics i organitzatius, els valors, els objectius i les prioritats d'actuació, i que ha d'incloure:

La concreció per al desenvolupament del currículum.

Les característiques de l'entorn social, cultural i sociolingüístic, i els criteris d'ús de la llengua catalana en el centre.

Els criteris de no-discriminació i d'inclusió educativa.

Els criteris per a l'atenció a la diversitat de l'alumnat.

La concreció dels criteris metodològics, organitzatius i de seguiment i observació de l'infant.

L'organització de l'horari escolar, que inclourà les mesures per a l'acolliment i l'adaptació dels infants.

La concreció dels mitjans de relació amb les famílies.

Article 10

Tutoria

1. Cada grup d'infants té una tutora o tutor responsable de l'atenció i el seguiment, tant individual com de grup, del procés de desenvolupament de l'infant, i d'afavorir que tots els infants se sentin segurs i acollits i amb expectatives d'aprenentatge.

2. El tutor o tutora ha de coordinar l'acció del conjunt de persones que intervenen en el grup d'alumnes, vehicular la informació a les famílies i, si escau, coordinar-se amb els serveis externs que puguin intervenir en infants del grup.

Article 11

Actuacions de l'equip educatiu

1. L'equip educatiu ha d'elaborar, desenvolupar i avaluar les programacions didàctiques en coherència amb el currículum que estableix aquest Decret i els criteris acordats en el projecte educatiu de centre.

2. Les programacions didàctiques han de tenir un tractament globalitzat. Per a l'organització d'activitats s'han de tenir presents els ritmes de desenvolupament individual, de joc, d'assoliment d'hàbits i de descans de l'infant, així com les seves necessitats socioafectives i educatives.

3. L'equip educatiu ha de col·laborar per prevenir les dificultats que pugui presentar l'infant i compartir la informació que calgui per treballar de manera coordinada en el compliment de les seves funcions.

Article 12

Atenció a la diversitat

1. Els projectes educatius que elaboren els centres han de ser prou flexibles per permetre concrecions individuals ajustades a les característiques, els ritmes de desenvolupament i aprenentatge i les singularitats de cada infant per tal que es pugui donar compliment al principi d'atenció a la diversitat.
2. El centre ha d'aplicar les mesures necessàries perquè l'infant amb necessitats específiques tingui els suports necessaris per assolir el màxim desenvolupament de les seves capacitats personals i els objectius a aconseguir.
3. S'han de tenir especialment en compte les dificultats dels infants en el moment en què es detectin, a fi i efecte de prendre les decisions necessàries per afavorir-ne el procés de desenvolupament i aprenentatge.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogats:

El Decret 75/1992, de 9 de març, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària a Catalunya.

Els articles 3, 4 i 5 del Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres.

L'Ordre de 13 d'octubre de 1994, per la qual es determinen els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació infantil.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Implantació

En el curs acadèmic 2010-2011 s'han d'implantar, amb caràcter general, els tres cursos de la nova ordenació del primer cicle de l'educació infantil.

Segona

Requisits dels centres

Es modifiquen el títol i l'article 2 del Decret 282/2006, de 4 de juliol, que queden redactats de la manera següent:

“Decret 282/2006, de 4 de juliol, dels requisits dels centres del primer cicle de l'educació infantil.”

“Article 2

”Objecte

”Aquest Decret estableix els requisits mínims quant al nombre i la qualificació dels professionals, dels espais i de les instal·lacions on es produeix l'acció educativa, el nombre màxim d'infants per unitat, el procediment d'autorització administrativa d'aquests centres i la participació de la comunitat educativa, així com la possibilitat de delegar determinades competències en els ajuntaments.”

Barcelona, 3 d'agost de 2010

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

ERNEST MARAGALL I MIRA
Conseller d'Educació

ANNEX 1

Elements del currículum

Introducció

La finalitat de l'educació infantil és contribuir al desenvolupament emocional i afectiu, físic i motor, social i cognitiu dels infants en col·laboració amb les seves famílies, proporcionant-los un clima i entorn de confiança on se sentin acollits i amb expectatives d'aprenentatge.

Els infants, ja a l'inici d'aquesta etapa, comencen a experimentar la connexió entre les seves famílies i l'entorn. Un entorn que s'eixampla de manera progressiva i que, a partir dels referents familiars que tenen com a propis, integrarà altres persones, objectes, llocs, experiències, emocions, valors, llenguatges, imatges, gustos, sons i olors, entre altres, fet que desencadena aprenentatge.

En la convivència familiar s'inicia, doncs, l'educació dels infants i es fan els primers aprenentatges. Quan posteriorment els infants entren en el món escolar la responsabilitat es comparteix. Per això cal un lligam entre escola i família, per tal que les nenes i els nens tinguin ple suport i un acompanyament coherent i eficaç en el seu desenvolupament personal i social.

En aquesta etapa és imprescindible que els infants sentin que tenen un lloc en el seu entorn i que hi confiïn. Per això cal acollir-los i acceptar-los íntegrament amb estima, conèixer-los i comprendre'ls des del respecte i l'afectivitat, i assegurar les relacions de confiança i la creació de vincles amb les persones adultes i els companys i companyes propers. Les rutines, els hàbits i el coneixement dels límits i les conductes que són acceptades els faran sentir confortables i els permetran preveure els esdeveniments, així com les conseqüències de les seves accions.

La intenció educativa d'aprendre a viure i a conviure reclama als infants un desenvolupament personal que promogui l'autoregulació, la motivació i el fet de sentir-se més confiats i responsables dels seus propis actes.

Cal també que se sentin actius i iguals, i tinguin la capacitat d'anar desenvolupant eines i recursos per conèixer el món que els envolta, iniciant-se en l'ús d'estratègies per fer una exploració activa, viscuda, experimentant i raonant per elaborar explicacions que hi donin sentit, i que ho puguin fer amb la confiança que seran reconeguts, valorats i ajudats en aquest camí.

Els centres han de promoure la igualtat d'oportunitats per a nens i nenes, procurar que els patrons sexistes i androcèntrics no generin la imposició de característiques i aspiracions en funció del sexe i evitar els comportaments i les actituds discriminatòries.

Els companys i companyes i les persones adultes de l'entorn proper són part essencial d'aquest procés. L'intercanvi amb ells, la comunicació, l'empatia i la representació donen informació i ofereixen altres punts de vista que permeten ampliar i ajustar el propi raonament i construir de manera conjunta un coneixement més adaptat al context: aprendre compartint amb les altres persones.

Importància de la funció educativa en el primer cicle de l'educació infantil

En el primer cicle de l'educació infantil s'han de tenir presents els processos de coneixement i domini del propi cos i d'individualització, acompanyats de la construcció de la trama de relacions i interaccions que es donen dins i fora de l'escola i dels llenguatges expressius i comunicatius que la fan possible, així com del coneixement sobre l'entorn físic i social.

Ja des dels primers moments de vida, cada infant té un ritme i una manera particular de manifestar-se. Per tal d'ajudar al seu desenvolupament, caldrà respectar les diferències individuals de l'alumnat. Una vinculació afectiva per part de les persones educadores i un entorn acollidor faran que els infants tinguin confiança i se sentin atesos i ben acollits, i afavoriran un desenvolupament progressiu de manera adequada.

Els infants inicien les connexions amb el món a través de les persones més properes, la família i els educadors o educadores. El model relacional del personal educador orienta i modela el dels infants, en la mesura que aquests imiten i reproduïen els comportaments que veuen en les persones adultes amb qui es relacionen i practiquen estratègies relacionals d'acord amb les seves possibilitats. Caldrà identificar, si escau, els mecanismes de discriminació sexual ocults a les relacions interactives presents a les escoles. Si les necessitats de cada infant es respecten, aquests aprendran a respectar les dels altres, i a establir relacions positives dins del grup.

Els infants entren en contacte amb els objectes, les imatges, els sons, els gustos i les olors, exploren l'entorn proper amb interès, amb progressió de la seva autonomia, fent transferència dels aprenentatges obtinguts d'uns objectes a uns altres, i s'adonen que si actuen sobre ells provoquen un efecte. L'entorn natural ha d'estar present en les seves observacions i exploracions, en un context també relacionat amb la vida quotidiana.

Les activitats quotidianes lligades a la satisfacció de les necessitats bàsiques són l'eix de l'organització educativa i esdevenen una excel·lent situació per enfortir el vincle amb l'adult; per descobrir els propis límits, necessitats i possibilitats; per avançar en la comunicació i la construcció conjunta de significats; per anar percebent ritmes temporals; per anar copsant els espais viscuts; per anar sentint els valors culturals del seu entorn, i per anar guanyant autonomia.

La manipulació i l'experimentació amb diferents materials de la vida quotidiana afavoreixen la construcció de les primeres relacions causals, que els orientaran en els seus comportaments d'exploració de l'entorn i a prendre decisions més adequades. L'organització dels espais i materials del primer cicle de l'educació infantil ha de facilitar l'acció autònoma dels infants, la possibilitat d'explorar, fer-se preguntes i aventurar possibles respostes. Compartir-ho amb les persones adultes i els altres infants assegura el progrés en l'organització del pensament en les primeres edats.

Som éssers socials per naturalesa, per tant, la comunicació i el llenguatge són imprescindibles per al desenvolupament humà. Des del moment del naixement es posen en marxa les habilitats comunicatives: la mirada, l'escolta, el contacte, el gest, i el respecte als torns d'acció entre l'infant i l'adult constitueixen un diàleg bàsic que facilitarà la comprensió mútua. Un ambient relaxat i una actitud receptiva per part de l'adult estimularan el progrés dels infants en la comunicació en general i en l'expressió corporal i oral. La melodia i la claredat en la parla de l'educador o educadora proporcionaran el model adient per al desenvolupament del llenguatge verbal. En el desenvolupament de la tasca educadora es posarà especial atenció en la utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric.

Les activitats de comunicació, més desenvolupades en la comprensió que en l'expressió, també van progressant, tant en el llenguatge verbal com en el no verbal. Aquestes habilitats comunicatives es desenvoluparan en contextos reals, de joc, escoltant i parlant, preguntant, cantant, repetint sons i paraules, jugant amb la rima i el ritme.

De mica en mica, el joc individualitzat va deixant de ser solitari i l'infant va gaudint del fet d'estar a prop dels altres. D'aquest joc paral·lel anirà sorgint l'interès per l'acció de l'altre i intentarà participar-hi.

Respondre a les necessitats de joc vol dir preveure-ho en l'organització de tots els recursos: els espais i el temps primordial per jugar, materials específics i no específics, personal que sap acompanyar el joc, etc. L'actitud de l'adult serà fonamental per assegurar el gaudi i l'avenç de l'infant en el joc. A més, aquests recursos han de procurar donar resposta als diferents tipus de jocs propis de l'edat: manipulatiu, motriu, presimbòlic, de caire popular, simbòlic incipient, etc.

El joc simbòlic reproduïx el món on vivim i així esdevé un element prioritari en la reproducció de les relacions socials basades en la distribució d'activitats i comportaments en funció del gènere, per la qual cosa el paper del personal educador serà fonamental per vetllar perquè la distribució de joguines i la participació en els

jocs fomentin relacions més igualitàries allunyades de la reproducció d'estereotips i rols de gènere.

Capacitats de l'etapa d'educació infantil

L'educació infantil afavorirà el desenvolupament de les capacitats i la seva interrelació, que ha de permetre als nens i a les nenes créixer integralment com a persones en el món actual, amb uns aprenentatges continuats i progressius, que seguiran en l'etapa d'educació primària amb l'adquisició de les competències bàsiques que ha d'assolir l'alumnat en finalitzar l'educació obligatòria.

Els objectius de cicle precisen les capacitats que els infants han d'haver desenvolupat en cada cicle de l'etapa d'educació infantil, en relació amb els continguts de les àrees.

Objectius

El primer cicle de l'educació infantil contribueix a desenvolupar en l'infant les capacitats següents:

1. Identificar-se com a persona, assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu, i esforçar-se per manifestar i expressar les pròpies emocions i sentiments.
2. Establir relacions afectives positives, comprenent i apreciant progressivament el seu entorn immediat, iniciant-se en l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en el grup.
3. Participar amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.
4. Comprendre el llenguatge adult i dels altres infants, comunicar-se i expressar-se a través del moviment, el gest, el joc i la paraula, amb una progressiva millora del llenguatge oral.
5. Dominar progressivament el cos i l'adquisició de noves habilitats motrius, augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i l'orientació en l'espai quotidià.
6. Actuar sobre la realitat immediata, descobrir-ne l'organització a partir de les pròpies vivències i establir relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives.
7. Projectar les pròpies vivències a través de l'activitat lúdica, i anar-les representant a través d'un incipient joc simbòlic.
8. Iniciar-se en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, matemàtic, musical i plàstic.

Àrees

Estructurar la intervenció educativa i els aprenentatges dels infants en diferents àmbits o àrees d'experiència i desenvolupament és una tasca complexa i sempre discutible. És imprescindible tenir present la globalitat amb què els infants actuen i aprenen, per això les activitats i els projectes de treball s'hauran de tractar de manera globalitzada. Tanmateix, per facilitar a les persones educadores la identificació dels continguts i de les activitats que els infants han de dur a terme per assolir els objectius, agrupem els continguts en els següents àmbits d'experiència i desenvolupament:

- Descoberta d'un mateix i dels altres.
- Descoberta de l'entorn.
- Comunicació i llenguatges.

Descoberta d'un mateix i dels altres

Identificació com a persona, coneixement d'algunes característiques personals pròpies per assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu.

Domini progressiu de les possibilitats expressives, perceptives i motores del propi cos i utilització dels recursos personals de què disposa en la vida quotidiana.

Descobriments i identificació de les pròpies necessitats fisiològiques (gana, set, son, etc.), mostrant un control progressiu d'aquestes.

Manifestació i expressió de les pròpies emocions i sentiments, utilitzant el llenguatge com a mitjà d'expressió i comunicació.

Progrés en l'adquisició d'hàbits relacionats amb el benestar corporal i la seguretat personal, la higiene i la salut, així com en l'inici d'hàbits d'ordre, constància i organització en les activitats en què participa.

Progrés en el domini de la coordinació i el control dinàmic del cos, augmentant la seva autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i en l'orientació en l'espai quotidià.

Participació amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.

Domini progressiu del control i de la coordinació oculomanual, així com de les habilitats manipulatives necessàries per explorar objectes i per ser cada vegada més actiu i autònom en les diferents situacions quotidianes (vestir-se, posar-se les sabates, etc.).

Iniciativa per dur a terme activitats i jocs, resolent les dificultats que es puguin presentar mitjançant la pròpia actuació o demanant als altres l'ajuda necessària i acceptant petites frustracions.

Disposició per establir relacions afectives positives amb les persones adultes i els infants amb qui comparteix situacions i activitats quotidianament.

Descoberta de l'entorn

Comprensió i apreciació progressiva de l'entorn immediat, iniciant-se en el coneixement i l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en els diferents grups socials en què participa.

Orientació amb autonomia en els espais habituals i quotidians i iniciació en l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora, amunt, avall).

Orientació en les seqüències temporals en què s'organitza la vida diària i iniciació en l'ús de termes relatius a l'organització del temps (matí, tarda, ara, després, avui, demà).

Observació i actuació sobre la realitat immediata, a partir de les pròpies vivències, establint relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives.

Observació i exploració de l'entorn físic i social, planificant i ordenant la pròpia acció, constatant-ne els efectes i establint relacions entre la pròpia actuació i les conseqüències que se'n deriven.

Observació i constatació d'alguns dels canvis i modificacions a què estan sotmesos tots els elements de l'entorn (persones, animals, plantes i objectes).

Interès i curiositat pel medi físic i social, explorant les característiques d'objectes, materials i elements de l'entorn natural, formulant preguntes sobre alguns esdeveniments i representant vivències i situacions mitjançant el joc simbòlic.

Participació en festes, tradicions i costums de la comunitat a la qual pertany, mostrant interès i curiositat.

Iniciació en la diferenciació d'algunes qualitats sensorials fruit de l'exploració dels objectes materials, d'elements de l'entorn natural i de la comparació de les seves propietats. Inici de les primeres classificacions, ordenacions i correspondències en funció de les característiques i els atributs.

Reconeixement de seqüències espacials, temporals i lògiques i iniciació en l'ús de les primeres nocions quantitatives en situacions quotidianes.

Comunicació i llenguatges

Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, musical i plàstic.

Interès per algunes de les tècniques més bàsiques (pintura, modelatge, dibuix, etc.) dels diferents llenguatges expressius i formes de representació.

Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen les persones adultes i altres infants, identificant i emprant els diferents senyals comunicatius (gest, entonació) i valorant el llenguatge oral com un mitjà de relació amb les altres persones.

Coneixement i utilització de manera progressiva de les normes que regeixen els intercanvis, relats i converses (atenció, espera, to de veu, interès, iniciativa).

Expressió de necessitats, sentiments i idees mitjançant el llenguatge oral, mostrant un progressiu increment del vocabulari relatiu al propi entorn i experiència, ús de frases simples i comprensió de variacions morfològiques de gènere i nombre.

Iniciació en l'ús de diferents formes de comunicació, esforçant-se per fer-se entendre i escoltant els altres.

Record i relat d'experiències passades i relacionar-les amb situacions semblants o diferents.

Reconeixement, retenció i memorització de cançons, dites senzilles, cantarelles i jocs de falda i participar-hi de manera activa, seguint la tonada, reproduint el gest, etc.

Reconeixement i participació activa en danses senzilles amb una progressiva coordinació general del cos i sentit del ritme.

ANNEX 2

Fitxa de dades bàsiques i resum d'escolarització

Annex 2
Fitxa de dades bàsiques i resum d'escolarització

FOTO

Fitxa de dades bàsiques

Dades personals de l'alumne/a

Cognoms i nom		Núm. d'identificació	
Data de naixement	Lloc de naixement	País	Nacionalitat
Nom del pare o representant legal		Document d'identificació	Núm.
Nom de la mare o representant legal		Document d'identificació	Núm.
Adreça	Telèfons habituals		Telèfon d'emergència
Municipi	Adreça electrònica		Codi postal

Dades mèdiques significatives

Nombre de germans Lloc que ocupa entre els germans Llengua o llengües familiars

Dades acadèmiques

Núm. de registre de la matrícula	Data de la matrícula
Data d'inici del primer cicle de l'educació infantil	Data de finalització del primer cicle de l'educació infantil

Dades d'escolarització

Nom i codi del centre de procedència	Municipi	
Nom i codi del centre de destinació	Municipi	Data de la baixa

Observacions

Signatura del tutor/a Segell del centre Vistiplau del director/a

Nom i cognoms Nom i cognoms
Lloc i data

Resum d'escolarització. Primer cicle de l'educació infantil**Dades personals de l'alumne/a**

Cognoms i nom			Núm. d'identificació
Data de naixement	Lloc de naixement	País	Nacionalitat
Nom del pare o representant legal		Document d'identificació	Núm.
Nom de la mare o representant legal		Document d'identificació	Núm.
Adreça	Telèfons habituals		Telèfon d'emergència
Municipi	Adreça electrònica		Codi postal

Anys d'escolarització

Curs acadèmic	Cicle	Curs acadèmic	Cicle
Curs acadèmic	Cicle	Curs acadèmic	Cicle
Curs acadèmic	Cicle	Curs acadèmic	Cicle
Curs acadèmic	Cicle	Curs acadèmic	Cicle

Observacions

Signatura del tutor/a	Segell del centre	Vistiplau del director/a
Nom i cognoms Lloc i data	Nom i cognoms	